

“ILM – FAN VA INNOVATSION YUTUQLARNI RIVOJLANTIRISHNING DOLZARB MUAMMOLARI”

**Respublika ilmiy-amaliy
konferensiyasi**

"SCIENCES" OOO

**“Ilm - fan va innovatsion yutuqlarni
rivojlantirishning dolzarb muammolari”
Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi № 1.**

**«Актуальные проблемы развития науки и
инновационные достижения»
Республиканская научно-практическая
конференция № 1.**

**Republican scientific-practical conference "Actual
problems of development of science and innovative
achievements" № 1.**

Toshkent-2024

Mundarija\Содержание\Content:

1. Tolibjon Mirali o‘g‘li Bo‘riboev AXBOROTLASHGAN JAMIYATDA SUN‘IY INTELLEKT: IJTIMOIFYALSAFIY TAHLIL	7
2. Ражабов Н.М Сурункали буйрак касаллиги мавжуд беморларда темир, рух ва мис микроэлементлари танқислигини аниқлашнинг касаллик ривожланишидаги прогностик аҳамияти	13
3. Erdonova Maxfuza МАКРОИQTISODIY KO‘RSATGICHLAR O‘ZARO BOG‘LIQLIGINING KORRELYATSION- REGRESSION TAHLILI	20
4. Lutfiddinov Asliddin Kamoliddin o‘g‘li O‘ZBEKISTONDAGI ALFRAGANUS UNIVERSITETI HAQIDA	23
5. Камарова Ибодат Нуриддиновна, Марданкулова Маржона Олимовна Профилактика и лечение осложнений со стороны послеоперационного шва после раны на промежности (замедленная эпителизация, заживление вторичным натяжением)	25
6. Камарова Ибодат Нуриддиновна ¹ , Салохиддинов Мизроб Сайфиевич ВОССТАНОВИТЕЛЬНАЯ ФИЗИОТЕРАПИЯ ЖЕНЩИН С ХРОНИЧЕСКИМ ВОСПАЛЕНИЕМ ТАЗОВЫХ ОРГАНОВ	27
7. O‘ktam Ibragimovich BEGIMOV MEANS AND METHODS OF ENSURING INFORMATION SECURITY IN THE ELECTRONIC GOVERNMENT SYSTEM	29
8. Azimova Firusa Kamolovna SOHALAR KESIMIDA RAQAMLI O‘LChASH ASBOBLARNING O‘RNI VA IMKONIYATLARI	31
9. Nurulloyev Ibodullo E-GOVERNMENT AND ITS DEVELOPMENT	35
10. “ASP OMONIMIK QATORINING INGLIZ BADIYI ASARLARIDA TURLANISHI” Раънохон Муталибжонова Худжаева	37

the most important, factor. Reformers have to take into account the often limited ability and willingness of public institutions to cooperate with each other. They must be aware of the incentive structure which derives from existing rules and organisational structures and which may undermine change. They have to cope with the problem of limited access to the new technologies for large parts of civil society. Given all these factors, it becomes quite clear that there is no “easy” way to good governance by means of ICT.

In this paper we maintain, however, that e-government is not neutral in terms of governance. It connects better to result- and customer-oriented public management than to traditional bureaucratic administration. Also, it allows for new forms and levels of political participation.

Although it would be unrealistic to expect general leapfrogging of Third World governments due to e-government, there may be substantial changes towards good governance, both in terms of administrative capacity and democratic governance.

REFERENCES

1. Axmatovich J. R. In vitro rearing of trichogramma (Hymenoptera: Trichogrammatidae) //European science review. – 2016. – №. 9-10. – С. 11-13.
2. Jumaev R. A. et al. The technology of rearing Braconidae in vitro in //European Science Review. – 2017. – №. 3-4. – С. 3-5.
3. Жумаев Р. А. Значение представителей семейства BRACONIDAE в регулировании численности совок в агробиоценозах //ЎзМУ Хабарлари. – 2017. – Т. 3. – №. 1.

Аннотация: Ушбу мақолада инглиз бадий асарларида қўлланган Asp омонимик қатори мисоллар орқали таҳлилга тортилган. Мақолада турли асарлар, жумладан, романлар ва драматик асарлар таҳлил қилиниб, омонимия ҳодисасининг бадий эффект яратиш, маънони кучайтириш ва ҳазил лаҳзаларини яратишда қўлланиши тадқиқ этилган. Ушбу мавзунини ўрганиш инглиз адабиётидаги лингвистик интрига ва ижодкорлик ҳақидаги тушунчани кенгайтиришга ёрдам беради.

Калит сўзлар: омонимик қатор, бадий адабиёт, инглиз тили, лингвистик интрига, ижодий ёндашув.

Инглиз бадий асарларида қўлланган “Asp” омонимик қаторини таҳлилга тортсак, ушбу омонимик қатор икки сўздан иборат. Asp sb^1 – тераклилар оиласига кирувчи шохлари кенг тарқалган, кулрангсифат барглари титраб турувчи дарахт тури, иккинчи сўзн Asp sb^2 – зоология соҳасига тегишли термин бўлиб, Ливия ва Мисрда топилган унча катта бўлмаган капюшонли заҳарли илон тури маъносида қўлланади.

Роберт Е. Ховарднинг “The Return of the Asp” асарида ушбу омонимик қаторнинг иккинчи маъноси қўлланган: “As the sun set behind the mountains, Conan spotted the deadly **asp** coiled on the rocky ledge, its venomous fangs ready to strike.” – “Қуёш тоғлар орқасида ботаётганда, Конан тишлаш учун заҳарли тишлари тайёр турган, тош қиррада ўралган хавфли **аспидани** кўрди.”

Виржиния Бровнинг “The Asp and the Phoenix” асарида ҳам ушбу омонимик қаторнинг иккинчи маъноси қўлланган: “The **asp**, a symbol of death, slithered silently across the ancient Egyptian artifacts. Its presence brought forth a sense of foreboding among the archaeologists.” – “Ўлим рамзи бўлган **аспида** қадимий Миср артефактлари бўйлаб жимгина сирғалиб юрарди. Унинг мавжудлиги археологларда гатали хиссиётни уйғотди.”

Иккила асарда ҳам “Asp” омоними ўлим рамзи сифатида қўлланган бўлиб, у ташвиш ва ҳавотир муҳитини яратади. Ушбу омоним сўз асардаги мистик ёки таҳдидли бўёқдорликни ошириш учун қўлланган.

Аммо ушбу омонимик қатор бошқа бадий асарларда биринчи маъноси билан қўлланган.

К.С.Ливеснинг “The Chronicles of Narnia: The Lion, The Witch, and The Wardrobe” номли асарида “Azlan looked up and saw the towering tree known as the **Asp**. Its branches spread out rapidly above the square, providing a protective shade from the scorching summer sun. The leaves of the **Asp** tree were covered in a soft silver-gray fuzz, giving them their characteristic ash-like color. This place offered the perfect refuge for weary travelers.” – “Азлан бошини кўтарди ва **Асп** деб номланувчи баланд дарахтни кўрди. Унинг шохлари майдон устида тез тарқалиб, ёзнинг жазирама қуёшидан ҳимояланган эди. **Асп** дарахтининг барглари юмшоқ кумуш-кулранг паҳмоқ билан қопланган бўлиб, уларга ўзига хос кул ранг эди. Бу жой чарчаган саёҳатчилар учун қулай бошпана бўлган.” матнида ушбу омонимик қаторнинг биринчи маъноси қўлланганлигини кузатиш мумкин.

Ушбу иккала асарда қўлланган “Asp” омонимик қаторининг иккала маъноси ҳам контекст билан биргаликда қай ҳолатга ёки нимага ассоциациялашганлигини билмай туриб таржимон муқобилликка эриша олмайди. Бу муқобилликка эришиш учун тадқиқотларимизда илмий далилланган “контекстуал ассоциатив

таржима (CAT)” усулидан фойдаланишни мақсадга мувоқиқ бўлади.

CAT таржимашунослик соҳасига янги киритилган таржима усули бўлиб, омонимлар, омофонлар, омографлар, омоформалар ва паронимларни турли матнларда таржима қилиш ва шу таржимани адекват даражага келтириш учун хизмат қилади.

Омонимия - таржимонлардан ёзма ёки таржимонлик бўлсин, ўз ишида энг юқори сифат даражасига эришишни талаб қиладиган ҳодиса. Ушбу таржима усулидан (CAT) самарали фойдаланиш учун аввало омоним сўзлар ёки иборалар билан боғлиқ мумкин бўлган хато ва ноаниқликларни минималлаштирадиган стратегияларни ишлаб чиқиш керак.

Докторлик диссертацияларимизда ушбу таржима стратегиясини қўллашнинг турли жиҳатларини тадқиқ ва таҳлил қилдик. Омоним ибораларнинг мумкин бўлган талқинларини кўриб чиқиш, шунингдек, энг мос контекст ва семантик кетма-кетликларни аниқлаш учун матнларни танланди ва таҳлилга тортилди.

Тадқиқотларимиз асосида шундай хулосага келдикки, омонимияни таржима қилиш усулини муваффақиятли қўллаш учун сўзларнинг асл маъносини тўғри эътиборга олиш учун нафақат сўзларнинг луғавий маъноларини, балки контекстуал маълумотларни ҳам ҳисобга олиш зарур.

Хулоса қилиб айтганда, таржимада омонимиядан фойдаланиш таржимонлардан юқори малака ва стратегик ёндашувни талаб қилади. Ишончимиз комилки, тақдим этилаётган контекстуал ассоциатив таржима (CAT) усулимиз таржимонлар ишини сезиларли даражада осонлаштиради дея умид қиламиз.

